

Sofias skatter: Del 7

Sofia Linder, Skattebetalarnas chefekonom, guidar dig rätt i skattedjungeln.

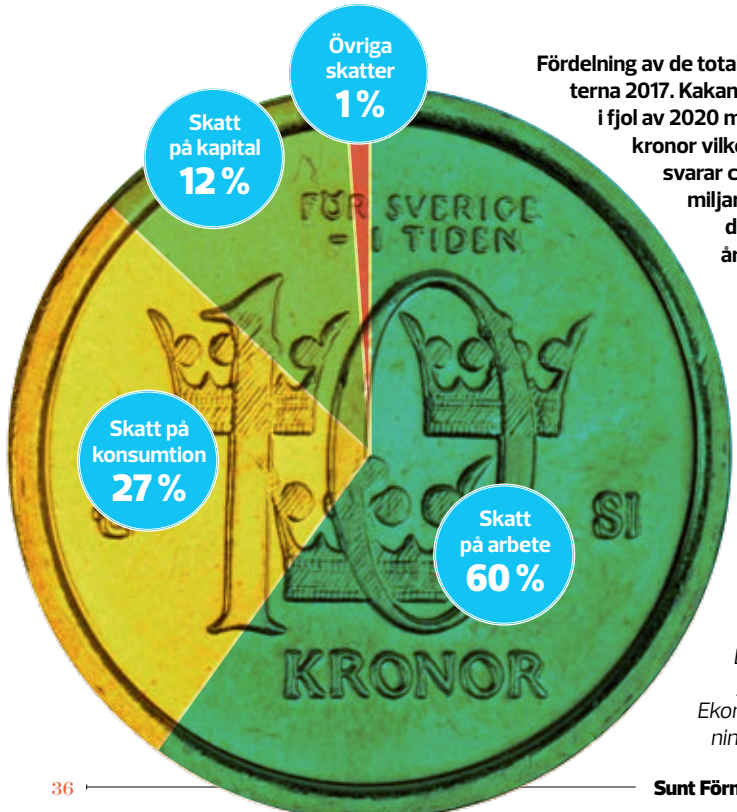
1.

VAD?

→ **SKATTEN ÄR ETT** normalt hushålls största utgift. Det är emellertid bara en liten del av skatterna som är synliga i deklarationen. Hur mycket skatt drar stat och kommun egentligen in varje år? Det är dags att ta en närmare titt på Sveriges samlade skatter och dess fördelning.

Under fjolåret uppgick de totala skatteintäkterna till 2020 miljarder kronor. Skattetrycket, kvoten

SKATTERNA VI BETALAR

Fördelning av de totala skatterna 2017. Kakan bestod i fjol av 2020 miljarder kronor vilket motsvarar cirka 5,5 miljarder per dag, hela året runt.

mellan skatteintäkterna och Sveriges BNP, uppgick till 44,0 procent. Det är ett av världens högsta skattetryck och bland OECD-länderna är det enbart högre i Danmark och Frankrike.

En grov indelning av de totala skatteintäkterna visar att 60 procent kommer från skatt på arbete, i huvudsak inkomstskatter och arbetsgivaravgifter. Nära 30 procent utgörs av skatter på konsumtion och insatsvaror och drygt 10 procent utgörs av skatt på kapital.

Skatterna 2017 – mer i detalj

Direkta skatter på arbete	636,2
Indirekta skatter på arbete	558,7
Mervärdesskatt	427,8
Punktskatter	127,6
Skatt på kapital	250,8
Skatt på import	6,3
Restförda och övriga skatter	12,9

Källa: Ekonomifakta och Ekonomistyrningsverket.

Totalt, miljarder kronor 2020,3

2.

HUR?

→ **SKATT PÅ ARBETE** (1 195 miljarder kronor) De består av direkta skatter på arbete (636 miljarder) där kommunal och statlig inkomstskatt ingår, som inbringar 700 miljarder respektive 59 miljarder. Dock räknas skattereduktioner mot förvärvsinkomster av här som till exempel jobbskatteavdraget och husavdraget. De indirekta skatterna (559 miljarder) utgörs i huvudsak av arbetsgivaravgifter, egenavgifter och löneskatter. Det är skatter som är relativt osynliga för gemene man men som samtidigt belastar arbetstagarens löneutrymme. Exempelvis uppgår kostnaden för en månadslön på 40 000 kronor till cirka 52 600 kronor för arbetsgivaren. Arbetsgivaravgifterna ska finansiera olika delar av socialförsäkringssystemet, men vissa delar är ren skatt (allmänna löneavgiften) liksom de inbetalningar som överstiger takbeloppen som berättigar till ersättning i de olika systemen.

→ **SKATT PÅ KONSUMTION** (555 miljarder) Varje gång vi handlar eller köper tjänster betalar vi skatt, i praktiken är det också en skatt på arbete. Beskattningen sker genom moms och punktskatter. Momsen är den enskilt största intäktsposten (428 miljarder). Punktskatterna (128 miljarder) omfattar bland annat skatterna på energi och koldioxid (bensin- och elskatten), alkoholskatt och tobaksskatt. Oftast har punktskatterna ett dubbelt syfte, att ge skatteintäkter och styra beteenden.

→ **SKATT PÅ KAPITAL** (251 miljarder) Ungefär hälften av kapitalskatterna kommer från bolagsskatten (122 miljarder) – det vill säga företagets vinster. Hushållens kapitalvinster uppgick 2017 till 73 miljarder och påverkas precis som företagets vinster av konjunktursvängningar. Fastighetsskatten (där fastighetsavgiften ingår) inbringar 33 miljarder och stämpelskatten 12 miljarder.

Sedan tillkommer *skatt på import* cirka 6 miljarder och *restförda och övriga skatter* på 13 miljarder.

3.

VARFÖR?

→ **SKATTEINTÄKTERNA** finansierar den offentliga sektorn som bland annat inkluderar vård, skola och omsorg samt olika transfereringssystem (till exempel pensionsutbetalningar och barnbidrag) liksom driften av den offentliga sektorn. En annan viktig del är att finansiera den så kallade nattväktarstaten i form av rättsväsendet och försvar.

Förutom att skatterna ska täcka det som finansieras gemensamt via stat, kommuner och landsting har de också en fördelningsmässig och stabiliseringspolitisk uppgift, liksom att i viss grad styra beteenden. Skattesystemet är kraftigt omfördelande, både mellan individer och över individens livscykel.

Det är viktigt att skatter utformas och tas ut på ett sätt som har så liten negativ påverkan som möjligt på arbetsutbud, investeringsvilja och tillväxt.

4.

EFFEKT

→ **SKATTER PÅVERKAR** beteenden, till exempel arbetsvilja, entreprenörskap, investeringar och många andra val som individer och företag gör. Därför är det viktigt att skatter utformas och tas ut på ett sätt som har så liten negativ påverkan som möjligt på arbetsutbud, investeringsvilja och tillväxt. Små skillnader i tillväxt kan ge stora skillnader över tid för utvecklingen av välfärden och hushållens levnadsstandard.

Finansieringen av vår gemensamma välfärd står inför stora utmaningar, framför allt till följd av en snabbt växande befolkning och en växande andel äldre och barn i befolkningen som medför att allt färre i yrkesverksam ålder ska försörja allt fler. Men lösningen är inte höjda skatter. Sverige har redan ett av världens högsta skattetryck och svenska skattebetalare torde därför också kunna förvänta sig en leverans i världsklass. Det är viktigt att prioritera och effektivisera – politiker och tjänstemän har ett stort ansvar att se till att varje skatte-krona fullt ut går till bra och effektiv verksamhet innan vi medborgare ska tvingas betala mer.

En skattepolitik som främjar tillväxt ger mer skatteintäkter utan höjda skatter, och inte minst får alla skattebetalare behålla mer i den egna plånboken.

